

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ



Організація, нормування і оплата праці

| | | | |
|------------------|-------------|---------------------------|--|
| спеціальність | Не обмежено | обов'язковість дисципліни | Вибіркова |
| освітня програма | Не обмежено | факультет | Менеджменту, адміністрування та права |
| освітній рівень | Не обмежено | кафедра | Менеджменту, бізнесу і адміністрування |

ВИКЛАДАЧ

ПЕТРОВ Вадим Миколайович



Вища освіта – спеціальність 073 «Менеджмент»

Науковий ступень – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – 26 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 100 наукових і навчально-методичних праць з управління, планування та організації виробництва на підприємствах (у тому числі тих, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science Core Collection);
- член групи забезпечення ОПП 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського) РВО;
- член-кореспондент Академії економічних наук України;
- член Громадської організації «Всеукраїнський конгрес вчених економістів аграрників».

| | | | | | |
|---------|-------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------|--------|
| телефон | +38 095 117 93 46 | електронна пошта | v.petrov0741@btu.kharkiv.ua | дистанційна підтримка | Moodle |
|---------|-------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------|--------|

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

| | |
|---|---|
| Мета | опанування здобувачами наукових положень і практичних навичок регулювання соціально-трудових відносин на мікро-, мезо- й макрорівні, принципів й методів нормування, планування й організації праці на підприємстві, формування мотиваційного механізму у трудовому колективі, ефективного використання трудових ресурсів |
| Формат | лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота. |
| Деталізація результатів навчання і форм їх контролю | <ul style="list-style-type: none"> • формування знань про закономірності розвитку ринку праці та особливості зайнятості населення в економіці у цілому та її окремих галузях / індивідуальні та групові завдання; |

| | |
|------------------------|---|
| | <ul style="list-style-type: none"> • набуття навичок організації трудових процесів у різних галузях / індивідуальні та групові завдання; • оволодіння прийомами й методами нормування праці / індивідуальні та групові завдання; • вивчення мотиваційної поведінки працівників, уміння застосовувати адекватні для даних умов системи оплати праці / індивідуальні та групові завдання; • оволодіння способами аналізу соціальних процесів та вміння користуватись прийомами соціального партнерства / індивідуальні та групові завдання; • ознайомлення з досвідом роботи міжнародних організацій у сфері соціально-трудових відносин / індивідуальні та групові завдання. |
| Обсяг і форми контролю | 3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин – лекції, 18 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота; підсумковий контроль – залік. |
| Вимоги викладача | вчасне виконання завдань, активність, командна робота |
| Умови зарахування | вільне зарахування |

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

| | | | | | |
|---------|---|-------|--|-------------------|---|
| Тема 1. | Предмет, завдання і методи дисципліни. | ПЗ 1. | 1. Праця як суспільне явище і процес, її значення для людини. 2. Специфіка управлінської праці. 3. Наукові методи як елемент загальної системи знань про працю, їх місце у системі наук про працю. | Самостійна робота | 1. Розвиток вчення про працю. 2. Напрями організації та підвищення ефективності праці в сільськогосподарському виробництві. 3. Принципи та особливості формування трудових колективів, актуальні проблеми цього процесу. 4. Поліпшення умов праці - один із важливих факторів підвищення продуктивності та привабливості сільськогосподарської праці, характеристика умов праці. 5. Санітарне-гігієнічні умови праці: температура, вологість, швидкість руху та забрудненість повітря, рівень освітлення, наявність шкідливих речовин, шум і вібрація та інше. 6. Монотонність праці та шляхи зниження її шкідливих наслідків. 7. Естетичні умови праці. 8. Особливості класифікації затрат робочого часу зміни по відношенню до затрат часу окремого виконавця, машини та трудового процесу в цілому. 9. Необхідність раціоналізації трудового процесу. 10. Колективний договір на підприємстві. 11. Положення про оплату праці на підприємстві. 12. Значення профспілок у дотриманні законодавства про оплату праці на підприємстві. 13. Вирішення трудових спорів на підприємстві. |
| Тема 2. | Поділ та кооперація праці. | ПЗ 2. | 1. Організація праці як складова частина науково-технічного прогресу. 2. Зміст, принципи, завдання організації праці. | | |
| Тема 3. | Удосконалення організації робочих місць, їх атестація. | ПЗ 3. | 1. Види умов праці. 2. Психофізіологічні умови праці. 3. Фізичне навантаження, показники оцінки, нормативи. | | |
| Тема 4. | Організація і методи нормування праці. Класифікація затрат робочого часу та способи вивчення трудових процесів. | ПЗ 4. | 1. Поняття про робоче місце і робочу зону. 2. Види робочих місць. Планування та організація робочих місць. 3. Атестація робочих місць: її суть, критерії та фактори. | | |
| Тема 5. | Організаційно-правові основи оплати праці. | ПЗ 5. | 1. Суть та функції нормування праці. 2. Види норм праці, вимоги до науково-обґрунтованих норм праці. 3. Методи нормування праці. | | |
| Тема 6. | Форми, види і системи оплати праці. | ПЗ 6. | 1. Умови і режими праці та відпочинку. 2. Складання балансу робочого часу. | | |
| | | ПЗ 7. | 1. Робочий час: поняття та класифікація. 2. Способи вивчення затрат робочого часу, їх класифікація. 3. Фактичний та проєктний баланс затрат часу. | | |
| | | ПЗ 8. | 1. Нормативно-правова база оплати праці в Україні. 2. Принципи організації оплати праці. | | |
| | | ПЗ 9. | Тарифна система оплати праці (складові, їх характеристика, місце в організації оплати праці). | | |

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Аврамчук О.А., Балан О.Д., Вітвіцький В.В., Лузан Ю.Я., Павленко В.В., Шкільов О.В. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві : навч.-наоч. посіб. Київ : Агропромпраця, 2020. 464 с.
2. Акулов М., Драбаніц А., Євась Т., Жукова О., Помірча О., Юрчишена Л. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 328 с.
3. Бабенко А.Г., Бондаревська К.В. Нормування праці : навч.-наоч. посіб. Вид. 2-ге, доп. Дніпро : ДДФА, 2021. 158 с.
4. Бичин В.Б. Організація і нормування праці : підручник Київ : Компрінт, 2017. 190 с.
5. Веретенникова Г. Б., Томах В. В., Геращенко І. М. Планування та організація діяльності підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ, 2020. 210 с.
6. Горбач Л.М., Котляров В.О. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Кондор, 2024. 620 с.
7. Дикань В.П. Маслово В.О. Організація процесів виробництва на підприємстві та нормування праці : підручник. Харків : УкрДАЗТ, 2020. 431с.
8. Єгоршин О.П. Організація праці персоналу : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2020. 320 с.
9. Іваницька С.Б., Галайда Т.О. Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 217 с.
10. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник. Київ : Ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 952 с.
11. Іляш О. І., Черненко Н. О., Шевчук О. А., Трофименко О. О., Гринкевич С. С., Глушенко Я. І. Економіка праці і соціально-трудові відносини : підручник. Київ : Політехніка, 2023. 371 с.
12. Коваленко Л.В. Організація і оплата праці : конспект лекцій. Київ : НУБіП, 2019. 82 с.
13. Круш П.В., Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Організація виробництва : підручник. Київ : Каравела, 2023. 552 с.
14. Крушельницька О.В. Організація праці : навч. посіб. Житомир : ЖДТУ, 2017. 355 с.
15. Мельник Л.Г. Економіка підприємства : підручник. Київ : Університетська книга, 2023. 874 с.
16. Назарова Г.В. Економіка праці : навч. посіб. Харків : ХНЕУ, 2019. 330 с.
17. Непран А. В., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства : підручник. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. 537 с.
18. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві : наоч. посіб. Київ : Агропромпраця, 2019. 464 с.
19. Півень А. В., Голованова Г. Є., Півень М. В. Організація праці менеджера : словник. Харків : ХНТУСГ, 2021. 64 с.
20. Рінкман В.І. Економіка і нормування праці : навч. посіб. Лозова. ЛФ ХДАДТ 2017, 106 с.
- 21.Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посіб. Київ : НУБіП, 2022. 616 с.

1. Петров В.М. Організація, нормування і оплата праці : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2025. 164 с.
2. Петров В.М. Організація, нормування і оплата праці : методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2025. 37 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://cutt.lv/1HoWYh9>)

| | СИСТЕМА | БАЛИ | ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ |
|------------------------------|-------------------------------------|--------------|---|
| Підсумкове оцінювання | 100 бальна ECTS (стандартна) | до 60 | 60 % від усередненої оцінки за теми |
| | | до 40 | підсумкове опитування |
| Тематичне оцінювання | 100 бальна сумарна | до 50 | відповіді на питання |
| | | до 20 | усні відповіді на практичних заняттях |
| | | до 30 | результат засвоєння блоку самостійної роботи |

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один до одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.